

Kommunplan 2013-2015
Gröna sköna Tyresö

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

KOMMUNPLAN 2013-2015	1
GRÖNA SKÖNA TYRESÖ	1
KAPITEL 1 INLEDNING OCH FÖRSLAG TILL BESLUT	4
EN BUDGET FÖR VÄLBEFINNANDE	4
FÖRSLAG TILL BESLUT	5
KAPITEL 2 MILJÖPARTIETS VISION FÖR TYRESÖ KOMMUN 2030	6
TYRESÖ – EN GRÖNSKANDE KOMMUN MED MÄNNISKAN I CENTRUM	6
KAPITEL 3 PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	7
LÅNGSIKTIGT HÅLLBAR UTVECKLING – PÅ ALLVAR!	7
EKONOMI OCH SOCIAL HÅLLBARHET – PÅ ALLVAR!	7
UTMANINGAR	9
KONSEKVENSER AV MILJÖPARTIETS BUDGETALTERNATIV PÅ RIKSPLANET	10
KAPITEL 4 KOMMUNGEMENSAMMA MÅL	11
MÅL 1 - LÅNGSIKTIGT HÅLLBAR EKONOMI, DÄR SKULDER INTE ÖVERLÅTS PÅ KOMMANDE GENERATIONER.....	11
MÅL 2 - FÖREDÖMLIG ARBETSGIVARE MED KOMPETENT PERSONAL	11
MÅL 3 - VÄLMÅENDE INVÅNARE SOM ÄR TILLFREDS MED KOMMUNEN	11
MÅL 4 – FRÄMJAD NÄRINGSLIVSUTVECKLING FÖR FLER ARBETSTILLFÄLLEN	12
KAPITEL 5 - MÅL OCH EKONOMISKA RAMAR FÖR VERKSAMHETSOMRÅDEN OCH KOMMUNALA BOLAG	12
VERKSAMHETSOMRÅDE NR 1. PLAN OCH EXPLOATERING	12
<i>Mål</i>	12
<i>Effektiv markanvändning och byggande utifrån behov</i>	12
VERKSAMHETSOMRÅDE 2. VÄGHÅLLNING OCH PARK	13
<i>Mål</i>	13
<i>Tillgängligt, säkert, tryggt och miljöanpassat</i>	13
VERKSAMHETSOMRÅDE 3. MILJÖ, TRAFIK OCH ÖVRIGT	14
<i>Mål</i>	14
<i>Ansvar för miljön och klimatet</i>	14
VERKSAMHETSOMRÅDE 4. VATTEN OCH AVLOPP	15
<i>Mål</i>	15
<i>Säkra vattenkvalitet och klimatanpassa VA-systemet</i>	15
VERKSAMHETSOMRÅDE 5. RENHÅLLNING	16
<i>Mål</i>	16
<i>Mindre resursslöseri, rent och snyggt</i>	16
VERKSAMHETSOMRÅDE 6. BYGGLOVSVERKSAMHET	16
<i>Mål</i>	16
<i>Tillgängligt, säkert och avgiftsfinansierat</i>	16
VERKSAMHETSOMRÅDE 7. FÖRSKOLA OCH PEDAGOGISK VERKSAMHET	17
<i>Mål</i>	17
<i>Satsa tidigt på barnen</i>	17
VERKSAMHETSOMRÅDE 8. GRUNDSKOLA	18
<i>Mål</i>	18
<i>Ge alla barn en chans</i>	18
VERKSAMHETSOMRÅDE 9. FRITIDSGÅRDAR	19
<i>Mål</i>	19
<i>Fritidsgårdar i alla kommundelar</i>	19
VERKSAMHETSOMRÅDE 10. GYMNASIUM	20
<i>Mål</i>	20
<i>Ett gymnasium för framtiden</i>	20
VERKSAMHETSOMRÅDE 11. VUXENUTBILDNING	21
<i>Mål</i>	21
<i>Livslångt lärande och nya livschanser</i>	22

VERKSAMHETSOMRÅDE 12. ARBETSCENTRUM	22
<i>Mål</i>	22
<i>Fler jobb och större frihet</i>	22
VERKSAMHETSOMRÅDE 13. BIBLIOTEK, KULTUR, FRITID	23
<i>Mål</i>	23
<i>Ett utvecklat kultur- och föreningsliv</i>	23
VERKSAMHETSOMRÅDE 14. INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG	24
<i>Mål</i>	24
<i>Förebyggande insatser – social och ekonomisk hållbarhet</i>	24
VERKSAMHETSOMRÅDE 15. ÄLDREOMSORG	25
<i>Mål</i>	25
<i>Värdig äldreomsorg</i>	25
VERKSAMHETSOMRÅDE 16. OMSORG OM PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING	26
<i>Mål</i>	26
<i>God omsorg – alla människors lika värde</i>	26
VERKSAMHETSOMRÅDE 17. GEMENSAM VERKSAMHET	27
<i>Mål</i>	27
<i>Värdegrund</i>	27
<i>Personalpolitik</i>	27
<i>Jämlikhet och jämställdhet</i>	27
VERKSAMHETSOMRÅDE 18. SAMVERKAN, KOMMUNALFÖRBUND MM	28
<i>Mål</i>	28
<i>Ekonomiskt, bättre kompetens, mindre som faller mellan stolarna</i>	28
VERKSAMHETSOMRÅDE 19. POLITISK VERKSAMHET	28
<i>Mål</i>	28
<i>Demokrati</i>	29
KOMMUNENS BOLAG	29
TYRESÖ BOSTÄDER AB	29
<i>Mål</i>	29
KAPITEL 6 INVESTERINGSPROGRAM	30
KAPITEL 7 UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH KOMMUNIKATION	30
KAPITEL 8 STYRPROCESSENS ÅRSJUL	30
KAPITEL 9 KOMMUNGEMENSAMMA STYRDOKUMENT	30
KAPITEL 10 MILJÖPARTIETS BUDGET JÄMFÖRT MED MAJORITETENS	30
SAMMANTAGNA SATSNINGAR/BESPARINGAR MED JÄMFÖRELSE I SIFFROR	31
BUDGET 2013 (I SIFFROR)	32
<i>Besparingar</i>	32
<i>Satsningar</i>	32

Kapitel 1 Inledning och förslag till beslut

En budget för välbefinnande

Med tillgång till natur, kärlek, gemenskap, trygghet, framtidstro och andra sociala och kulturella värden ökar människors välbefinnande. Mycket kan påverkas, även i Tyresö. – Här finns fantastiska förutsättningar! Miljöpartiet ser till helheten och det ömsesidiga samspelet och beroendet mellan den enskilda människan, samhället och naturen. Omtanke om barn, unga vuxna och äldre är både mänskligt och ekonomiskt lönsamt. Ett rikt natur- och kulturliv ger livskvalitet, medan minskad miljö- och klimatpåverkan också är avgörande för vår framtid.

Vår politik strävar mot att fördela resurserna så att nu levande och framtida Tyresöbors och andra människors välbefinnande ökar. Vi arbetar för en utvecklad demokrati och större delaktighet i Tyresö. Vi sätter jämställdhet och jämlikhet högt. Vi vill satsa på förebyggande insatser, investeringar – på barn, unga och äldre, på personalen, på arbetslösa och på dem som hamnat utanför trygghetssystemen.

Vi ifrågasätter synen på människan som enkom en ekonomisk varelse. Vi är sociala, kulturella och biologiska individer. Att reducera invånarna till kunder som konsumerar vård, skola och omsorg i deras kontakt med kommunen är både förminskande och direkt felaktigt. Offentligt finansierad verksamhet (betald av medborgarna) ska inte likställas med en marknad/torghandel. Vi är medborgare, elever, patienter, klienter, resenärer, brukare mm och ska bemötas därefter.

Vi kan konstatera att den borgerliga majoriteten inom flera politikområden förstärker de gröna inslagen. Frågor som Miljöpartiet uppmärksammat och tagit upp i tidigare budgetar och motioner finns nu med i alliansens budget för 2013. Det är positivt, men vi slår oss inte till ro. Trots att det kan tyckas att Miljöpartiets politik blivit allmängods, så räcker det inte. Det måste till mer verkstad dvs. kraftfulla åtgärder och mindre snack.

Miljöpartiet ser med oro inför framtiden. Klimatproblemet angår oss alla och är för avgörande för att låta partipolitik och maktpolitiskt spel stå emellan. Konkreta handlingar och ambitionshöjningar i varje beslut där det finns möjlighet att påverka är nödvändig! Att effekterna av koldioxidutsläppen, överkonsumtionen och utrotandet av andra arter blir allt mer kännbart verkar allt för många politiker fortfarande inte ha insett.

Endast med ett starkare Miljöparti i en politisk majoritet blir grön politik möjlig på allvar. Det går inte i opposition. Vi fortsätter arbetet med att få ökat stöd av kommuninvånarna med målet att ingå i en ny majoritet efter valet 2014. Vi har ett långsiktigt perspektiv. Vi är övertygade om att våra satsningar och vår politik kommer att leda till ett trivsammare Tyresö, med lyckligare invånare och bättre hushållning med resurser (ekonomi) – de mänskliga, naturens och de finansiella. Miljöpartiet vill påverka och ta ansvar!

Marie Åkesdotter och Peter Bylund
Gruppledare och språkrör Miljöpartiet de gröna Tyresö

Förslag till beslut

1. Fastställa utdebiteringen för 2013 till 19,48 kronor per skattekrona,
 2. den i Miljöpartiets förslag till kommunplanens kapitel 2 redovisade visionen för år 2030 ska ligga till grund för den verksamhet kommunen bedriver och planerar liksom för kommunens insatser och påverkan utanför den egna verksamheten,
 3. fastställa de av Miljöpartiet föreslagna kungemensamma mål som framgår av kapitel 4 i Miljöpartiets förslag till kommunplan,
 4. fastställa de av Miljöpartiet föreslagna mål som anges för olika verksamhetsområden som anges i kapitel 5 i Miljöpartiets förslag till kommunplan,
 5. fastställa Miljöpartiet budgeterade driftbudget för budgetår 2013, vad som framgår av kapitel 10 i Miljöpartiets förslag till kommunplan, (vi har inte siffrorna för 2014-2015)
 6. *Miljöpartiet deltar inte i beslutet om att fastställa den borgerliga majoritetens förslag om budgeterade resultaträkningar, finansieringsanalyser och balansräkningar för budgetåren 2013-2015 enligt bilagorna 3 och 4 till kommunplanen, då vår bedömning är att arbetsbördan inte är rimlig i förhållande till resultatet,*
 7. fastställa Miljöpartiets förslag till investeringsprogram är 50 mkr lägre än den borgerliga majoritetens förslag, vilket kräver en återremiss och hård prioritering av investeringar för 2013-2015,
 8. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om smärre omfördelningar mellan verksamhetsområden inom en nämnd om det behövs för att uppnå en bättre samlad måluppfyllelse inom nämndens verksamheter,
 9. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om sådana omslutningsförändringar i driftbudgetramarna som, utan att förändra nettoramarna och målen för verksamhetsområdet, föranleds av att verksamheternas externa intäkter blir annorlunda än vad som är känt när kommunfullmäktige godkänner kommunplanen,
 10. upphäva de regelverk som anges under punkt 9.5 i den borgerliga majoritetens förslag till kommunplan,
 11. lån får tas upp inom en ram på 650 miljoner kronor, Tyresö kommun måste sluta låna över våra tillgångar,
 12. godkänna att kommunen sammantaget tecknar borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 1 690 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader
- Med hänvisning av vad som redovisats i Miljöpartiets förslag till kommunplan beslutar kommunfullmäktige (står kommunstyrelsen) att
13. ge i uppdrag till kommundirektören att utreda hur samarbetet mellan arbetscentrum och individ- och familjeomsorgen kan utvecklas.

Kapitel 2 Miljöpartiets vision för Tyresö kommun 2030

Tyresö – en grönskande kommun med människan i centrum

Gröna sköna Tyresö, med naturen in på knuten. Gröna sköna Tyresö, där barn och ungdomar växer upp i en lugn samt kreativ och stimulerande miljö. Förebyggande är ett ledord för Tyresö och ett kraftfullt verktyg mot ohälsa, droger och brott. Tyresö är ett föredöme när det gäller omsorgen om unga, gamla, funktionsnedsatta och andra som behöver samhällets stöd. Tyresö vimlar av mötesplatser – både inom- och utomhus. Kultur- och föreningslivet sjuder och sociala företag är en naturlig del av Tyresö.

Tyresö är en tillgänglig och ansvarstagande kommun med en långsiktigt hållbar ekonomi, där välståndet inte baseras på lånade pengar. Tyresö har under åren fokuserat på skola och utbildning, så nu har alla barn och ungdomar bra förutsättningar till ett bra arbetsliv och ett lyckligt liv i stort. I Tyresö finns goda möjligheter till livslångt lärande, med omskolningsmöjligheter och vidareutveckling i livets olika skeden. Detta gynnar både sysselsättningen och ekonomin. Tyresö kommun är en föredömlig arbetsgivare för alla anställda, vilket också är till gagn för medborgarna.

Genom klok upphandling kan små företag konkurrera om uppdragen och leverera varor och tjänster åt Tyresö kommun. Sociala aspekter och miljöhänsyn är implementerat i upphandlingsprocessen, liksom kvalitetssäkring. Antalet arbetsplatser har under åren ökat, genom bättre nyttjande av industrimarken inom kommunen, samt genom arbetet för ett diversifierat näringsliv och utvecklade företagsbyar. Genom kommunens samverkan och egna satsningar har miljö- och klimatsmarta företag kunnat etablera sig och haft en gynnsam utveckling.

Tyresös fastigheter och bostäder är energieffektiva och håller hög boendestandard – oavsett boendeform. Bostadsbrist och hemlöshet är numera bara ett minne. En genomtänkt stadsplanering har gett bilfria centrum, där cykeln är vanligaste lokala fortskaffningsmedlet. Tvärförbindelserna är goda och resandet till andra kommuner sker i första hand med kollektivtrafik. Service finns där människor bor och verkar.

Tyresö har medverkat till att inrätta en marin nationalpark i Östersjöns skärgård och att havets vattenkvalitet förbättrats. Tyresös klimatbelastning och miljöpåverkan har sjunkit radikalt och fortsätter kontinuerligt att minska. Tyresö har lyckats med kombinationen av bostadsbyggande utan att knäpa på de värdefulla grönområdena. Tyresö kan också stolt kalla sig en Fairtrade City.

Kapitel 3 Planeringsförutsättningar

Långsiktigt hållbar utveckling – på allvar!

Det övergripande målet för planering, budget och beslut inom all kommunal verksamhet ska bidra till långsiktigt hållbar utveckling. För detta krävs ett perspektiv som prioriterar ekologisk hållbarhet och mänskligt välbefinnande istället för ett ensidigt perspektiv om ”ekonomisk tillväxt”. Ekonomi är lika med hushållning och det vi allra mest måste hushålla med är vårt naturkapital. Parallellt med den förhärskande strävan mot en växande BNP, ”ökad tillväxt”, ökar vår ekologiska skuld. Vi använder gemensamt sparkapital i stället för att leva på räntan – att fiska ut hav och skövla skogar ger kortsiktiga finansiella vinster, men ingen reell tillväxt. Tvärtom, hotar det allt liv på Jorden.

27 september 2011 inföll Earth Overshoot Day (den ekologiska skuldens dag), dagen då mänskligheten började leva bortom gränsen för vad det ekologiska systemet tillåter. Resten av året skuldsätter vi systemet och överutnyttjar naturkapitalet, samtidigt som vi ökar på avfallsmängden. På 9 månader använder vi ekosystemtjänster som det tar jordklotet 12 månader att skapa. 1986 överskreds gränsen för vad jorden tål för första gången och överuttaget ökar succesivt och vi närmar oss nu en ekologisk katastrof.

Klimatförändringarna är ett tydligt exempel på konsekvenserna av vår ohållbara livsstil. FN:s klimatpanels mål om att undvika att jordens dygnstemperatur stiger mer än 2 grader är utifrån att effekterna bedöms bli ohanterliga. Klimatförändringarna märks redan och mest i de områden där människor bor som bidragit minst till utsläppen. Tyresö har satt upp mål om utsläppsminskningar. Men det räcker inte att anta mål och slå sig för bröstet om Tyresös låga utsläpp, när vi samtidigt vet att utsläppen från konsumtionen är borträknade. Tyresös borgerliga majoritet har äntligen vaknat upp ur sin Törnrosasömn, men efter att ha tappat många år av nödvändigt klimatarbete och satsa fullt det som krävs.

Ekonomi och social hållbarhet – på allvar!

Miljöpartiets kommunplan för Tyresö styr mot en effektiv och ansvarsfull kommun i ett långsiktigt perspektiv. Skatten förblir oförändrad 2013 utan att äventyra skola och omsorg. Skatteintäkterna fördelas rättvist mellan könen och verksamheterna fungerar lika bra för alla, oavsett kön, etnicitet, sexuell läggning och ålder. Effektivare lokalutnyttjande och minskad energianvändning ger sänkta kostnader. Alla förvaltningar arbetar för minskad miljö- och klimatpåverkan. Sociala, etiska och miljökrav ställs vid all upphandling och konkurrensutsättning.

Tyresö kommun använder för våra gemensamma verksamheter ca 200 000 kvm. Genom lokaleffektivisering av centrala förvaltningen och uthyrning av friställda ytor frigörs resurser som behövs för att klara kärnverksamheterna. Vi ska bli bättre på att använda lokalerna effektivt och med flexiblere användning, då minskas den totala lokalytan. Att jobba hårdare för att inte slösa bort miljontals kronor varje år på grund av förstörelse och onödigt förslitning av våra gemensamma tillgångar är också prioriterat.

Jämtegrering

Med jämtegrering (genusbudget/jämställdhetsintegrering) görs analyser av de konsekvenser som fördelningen av skattemedel får för kvinnor respektive män. Jämställdhetsintegrering ger också svar på hur vi ska arbeta för att uppnå jämställdhet, vilken strategi som ska användas. Hänsyn till jämställdhet ska tas när åtgärder som påverkar människor planeras, genomförs och/eller utvärderas. Insatserna kan innebära att normer ifrågasätts och att resurser omfördelas.

Hälsoekonomi

Tyresö kommun har fantastiska möjligheter att främja hälsa och förebygga sjukdom och ska bistå kommuninvånarna med att förbättra sin psykiska och fysiska hälsa. Vi ser stor potential att utveckla hälsofrämjande och hälso pedagogiska aktiviteter för barn, för äldre och för personer med kognitiva, psykiska och/eller fysiska funktionsnedsättningar. Grön hälsa och rehabilitering, med naturens stärkande och läkande kraft förebygger man och/eller hjälper människor att återfå sin hälsa, funktionsförmåga och livskvalitet – oftast helt utan läkemedel och biverkningar. Konceptet rymmer terapiträdgårdar, trädgårdsarbete, fysisk aktivitet, och en vilsam miljö med möjlighet att återhämta sig från stress. Att umgås med djur inom äldreomsorgen är hälsofrämjande och beprövat. Samma koncept kan användas i arbetet med ensamkommande barn och flyktingar, där språk- och kulturbarriärer lättare kan överbryggas. Vårdhundar kan användas för habilitering av personer med funktionsnedsättning.

Hälsofrämjande och förebyggande insatser lönar sig. Hälsoekonomiska analyser görs oftast i ett samhällsperspektiv, där vinsterna redovisas och hämtas hem av olika huvudmän. Vid olycksfallsprevention belastas kommunerna, medan landstinget hämtar hem vinsterna. Vid rehabiliteringsinsatser bär landstingen kostnaderna medan kommuner, arbetsgivare m fl minskar kostnaderna. Hälsovinster som ökad livskvalitet och förbättrad privatekonomi tillfaller individen. Här följer exempel på detta:

- Hälsoinformation till en kostnad av 1 kr ger 5 kr i minskade samhällskostnader, preventionsprogram kring alkohol ger vinst på 5,60 kr per satsad kr, och skadeprevention för 10 miljoner kr ger 10 miljoner kr i minskade hälso- och sjukvårds-kostnader samtidigt som arbetsgivarna minskar sina kostnader med 30–40 miljoner kr.¹
- Rådgivning med hälsosamtal kan minska fallskador hos personer över 65 år, vilka kostar samhället ca 5 miljarder kr per år, varav hälften belastar landstinget.²
- Inom rehabiliteringsområdet finns flera goda exempel på hälsoekonomisk lönsamhet.³

¹ Förebygga eller bota, Om kostnadseffektiva sjukdomsförebyggande metoder i hälso- och sjukvård, Samhällsmedicinska enheten, Örebro läns landsting.

² Fallprevention, Regionalt vårdprogram 2008, Stockholms läns landsting

³ Samhälls ekonomiska effekter av samordnad rehabilitering, Lars Hagberg, Samhällsmedicinska enheten, Örebro läns landsting

Konkurrens och upphandling

Alla som arbetar för Tyresö kommun – oavsett inom eller utanför kommunen, ska göra det på rimliga villkor och inte riskera hälsan eller att bli dåligt behandlad. Den borgerliga majoriteten i Tyresö konkurrensutsätter verksamheten utifrån ideologi, för att de tror att privat alltid är bättre. Vi efterlyser sakliga argument och konsekvensanalyser innan beslut fattas. Med konkurrensutsättning pressas priserna på kommunala tjänster. Besparingarna betalas dels av dem som utför arbetet – genom lägre lön och sämre villkor, och dels av medborgarna som får sämre insyn och ofta lägre bemanning. Att riskkapitalbolag inte skattar i Sverige utan tar vinsterna till skatteparadis är också bekymmersamt.

Den offentliga sektorn ska vara ett föredöme vid upphandling för att nå en hållbar utveckling. En vanlig missuppfattning är att kommuner alltid måste välja lägsta pris. Tyresö kommun är en relativt stor upphandlare. Genom att ställa adekvata krav kring aspekter såsom kvalitet, sociala och etiska frågor, djurskydd, hälsa, miljö och klimat, ska kommunen driva på utvecklingen mot hållbar produktion, hållbara produkter och tjänster. Kraven ska noga specificeras i upphandlingsunderlagen. Kraven ska följa de EG-rättsliga principerna, som bl a innebär att de ska vara icke-diskriminerande och relevanta för ändamålet med kvalitetskravet. Våra skattepengar får inte användas så att människor i fattigare länder utnyttjas. Att köpa rättvisemärkta varor till kommunens verksamheter är ett effektivt sätt att visa global solidaritet.

Krav på energieffektivitet, transporter och materialval ska ställas utifrån klimatkrav och livscykelanalys. Det är också en skyldighet enligt EG-direktiv och riksdagsbeslut. Genom upphandlingspolicyn som antogs 4 november 2010 av kommunfullmäktige, ska Tyresö kommun agera som den ansvarstagande aktör kommunen bör vara.

Utmaningar

Tyresö är på många sätt en välskött kommun. Men efter år av borgerligt styre i Tyresö och på riks är ekonomin allt mer prövad. Flera – inte alltid genomtänkta investeringar med efterföljande ökande lån, går stick i stäv med mål om ekonomisk hållbarhet.

Den borgerliga majoritetens omvända ”Robin Hood-politik” har gett en orättfärdig ekonomisk omfördelning i Tyresö. Avgiftshöjningar har införts på fritidsklubbar och inom omsorgen av äldre och funktionsnedsatta. Tyresö har drabbats av kraftigt ökade kostnader för försörjningsstöd de senaste 2 åren. Beräkningar från Försäkrings-kassan visar att 80 personer kommer att mista sin ersättning under 2012. Av dessa bedöms hälften behöva söka försörjningsstöd.

Inom socialtjänsten har ett flertal tjänster vakanshållits, bl a inom Missbruksenheten och Individ- och familjeomsorgen, trots ökat missbruk och psykisk ohälsa, i synnerhet bland unga. Detta kan inte ens tyckas vara bra på kort sikt, än mindre på lång sikt då kostnaderna sannolikt kommer att mångfaldigas. Allt fler barn och ungdomar är i behov av samhällets stöd och resurser. Anmälningarna av barn som far illa i hemmen är många, liksom kostnaderna för vård. Det krävs krafttag i förebyggande arbete. Stöd ska sättas in tidigt, ju längre man väntar desto högre blir både de mänskliga och samhällsliga kostnaderna.

Socialförvaltningen står inför en enorm utmaning. Nyrekryteringar för att upprätthålla servicen gentemot invånarna, för att inte pressa medarbetarna till det yttersta, för att minska personalomsättningen. Även höjda löner för socialsekreterare som halkat efter och för att Tyresö kommun ska vara en arbetsgivare som tar jämställdhet på allvar.

Skola och fritidshem måste lyftas upp. Skolan ska vara lustfylld och rusta barn och unga med den kompetens de behöver för att kunna etablera sig i samhället. Fritidshem ska ha en pedagogisk verksamhet och inte fungera som förvaringsstationer. Att fler barn och unga trivs i skolan och klarar skolgången är ett måste för vårt samhälle, men också en nödvändighet för att den unga personen ska kunna skapa sig ett lyckligt liv.

Även Barn- och utbildningsförvaltningen står inför stora utmaningar. Allt fler väljer att lämna läraryrket och allt färre väljer att söka till utbildningarna. Länsstyrelsens beräkningar visar att 15-16 000 lärare kommer att saknas år 2020 i Stockholmsregionen. Läraryrkets status måste höjas och lärarna måste nu få ägna tiden åt den pedagogiska verksamheten och inte åt administrativa uppgifter.

Konsekvenser av Miljöpartiets budgetalternativ på riksplanet

Om Miljöpartiets satsningar på riks blev verklighet skulle det för Tyresö innebära många miljoner kronor till fler lärare, fler ungdomsjobb och fler lärlings- och utbildningsplatser. Vi har inte råd att inte satsa på barn och unga!

Kapitel 4 Kommungemensamma mål

Mål 1 - Långsiktigt hållbar ekonomi, där skulder inte överlåts på kommande generationer

1. Det årliga driftresultatet (exklusive extraordinära kostnader och intäkter) uppgår i genomsnitt till minst 46,0 miljoner kronor per år. Detta täcker framtida pensionskostnader och värdesäkring av anläggningskapitalet.
2. Soliditeten (förhållandet mellan eget kapital och avsättningar samt skulder) uppgår 2015 till minst 45%.
3. Nettoinvesteringarna för varje rullande femårsperiod överstiger sammantaget inte summan av avskrivningar och årens resultat för de ingående åren. (I nettoinvesteringarna har investeringar i VA och renhållning borträknats. Investeringar som görs av annan huvudman men som kommunen ska betala driftskostnader för, ingår i nettokostnaden.)
4. Underhållet av kommunens lokaler och anläggningar ska säkerställa funktionaliteten under hela nyttjandeperioden (avskrivningstiden).
5. Tyresö kommun ska ligga i framkant gällande effektiv energianvändning, bl a genom att tillgodogöra sig investeringsstöd och att agera pilotkommun i relevanta projekt/samarbeten.
6. Tyresö kommun ska göra en jämställdhetsbudget.
7. Tyresö kommun ska inrätta en social investeringsfond.
8. Tyresö kommun ska kontinuerligt se över avgifterna i all verksamhet, höjningarna ska vara rimliga och inte så höga att dessa blir efterfrågestyrande.

Mål 2 - Föredömlig arbetsgivare med kompetent personal

1. Tyresö kommun ska ha en god arbetsmiljö inom all verksamhet och en hög trivselnivå hos de anställda.
2. Tyresö kommun ska ha ett aktivt jämställdhetsarbete i hela förvaltningen.
3. Arbetsmiljön ska vara god inom all verksamhet.
4. Personalinflytande och delaktighet ska uppmuntras. Att kunna påverka sin arbetssituation är en av de viktigare faktorerna för trivsel och stressminimering.
5. All personal ska erbjudas kompetensutveckling och karriärmöjligheter.
6. Anställda ska kunna påverka sin arbetstid, hel- eller deltidstjänster ska erbjudas.
7. Tyresö kommun ska ha en låg sjukfrånvaro.

Mål 3 - Välmående invånare som är tillfreds med kommunen

1. Ökat välbefinnande hos Tyresö kommuns invånare (mäts med ett lycko-index).
2. Kommuninvånarna ska ha högt förtroende för och vara nöjda med Tyresö kommun.

3. Bättre samverkan mellan Tyresö kommun och kommuninvånarna.
4. Kommunpolitiken ska levandegöras och kommuninvånarna ska ha större möjlighet till engagemang och delaktighet.

Mål 4 – Främjad näringslivsutveckling för fler arbetstillfällen

1. Bättre samarbete med det lokala näringslivet, med särskilda insatser för unga och personer som tenderar att väljas bort på arbetsmarknaden.
2. Stöd till sociala företag, både vid bildandet och administrativt stöd.
3. Tyresö kommun ska aktivt uppmuntra och stödja företagsamhet kring grön teknik.

Kapitel 5 - Mål och ekonomiska ramar för verksamhetsområden och kommunala bolag

Verksamhetsområde nr 1. Plan och exploatering

Mål

1. År 2014 antas en ny översiktsplan utifrån Miljöpartiets vision för 2030 och som i samverkan med kommuninvånarna har jobbat fram.
2. Bidra till mångfald och minskad segregation på bostadsmarknaden genom minst 30% hyresrätter och bostadsrätter/äganderätter vid byggande av flerbostadshus.
3. Öka invånarnas tillgång till strand och vatten, inklusive fler strandpromenader.
4. Högre krav om miljö- och klimatanpassat byggande.
5. Utredda och främjande av lokal energiproduktion.
6. Särskilda åtgärder för att minska antalet bullerutsatta bostäder.
7. Införa balanseringsprincipen/kompensationsåtgärder vid exploatering.
8. Effektivare markanvändning och upprustning av Tyresös industri- och företagsområden.
9. Tyresö bostäder och Tyresös kollektivhusförening tar fram ett förslag om lämplig mark för kollektivhus år 2013.

Effektiv markanvändning och byggande utifrån behov

Vi begränsar exploateringen och håller investeringsnivån nere. Dels för att klara driften av kärnverksamheterna och dels för att inte använda upp kommande generationers resurser. Vi ska möta upp bostadsbristen med en boendeplanering som utgår ifrån behov och inte enbart utifrån efterfrågan. Bostäderna ska i första hand möta ungas och äldres behov och leda till minskad segregation. Vi eftersträvar större variation och fler valmöjligheter till eget boende alltifrån hyres- och bostads/ägande-rätter, kollektivhus, radhus till villor.

Naturmiljön har ett stort rekreativvärde. Bostadsnära grönområden är betydande för människors hälsa och välbefinnande, där den fria uteleken också har en positiv påverkan på barns utveckling. Det är viktigt att inte överexploatera tätortsnära oaser i en missriktad iver att utveckla dem.

Behovet av tystnad och stillhet har aldrig tidigare varit större i vår högljudda, stressade tid och aldrig har tystnaden varit mer hotad. Vi ska därför följa upp vårt gemensamt fattade beslut, dvs att minska antalet bullerutsatta bostäder. Nuvarande ordning med avsteg från Boverkets bullerriktlinjer i detaljplan efter detaljplan är ohållbart.

Med strategisk planering för mer effektiv markanvändning av Tyresös företags- och industriområden skapar vi möjligheter till fler arbetsplatser.

Vi begränsar exploateringen vid strandnära områden som förändrar Tyresös karaktär och försämrar livsförutsättningar för djur och växter – och som dessutom på sikt hotas av översvämningar på grund av climateffekter.

Att kommunen höjt kraven i syfte att minska energianvändningen är bra, men högre energikrav och främjat miljö- och klimatanpassat byggande måste till. Lokal småskalig energiproduktion ska utredas och främjas där så är möjligt.

Genom att tillämpa balanseringsprincipen och kompensationsåtgärder får exploatörer ansvar för att ekologiska och rekreativa funktioner och värden återskapas på samma eller en närbelägen plats.

Verksamhetsområde 2. Väghållning och park

Mål

1. Tyresös gång- och cykelnät är anslutet till grannkommunernas nät 2015.
2. Tyresö är en av de tio trafiksäkraste kommunerna i landet.
3. Stärka kommunens park- och grönområden för att öka biologisk mångfald upplevelsevärdena.
4. År 2014 finns en utredning om förutsättningarna för en egen resultatenheter av Gatu- och parkavdelningen. Insatserna ska inte vara beroende av snöomfattningen.

Tillgängligt, säkert, tryggt och miljöanpassat

Underhåll för gator, vägar och park ska genomföras utifrån ekonomi, miljö och sociala aspekter. Ekonomi är att regelbundet underhålla och att använda energin effektivt. Ekonomi är också att regelbundet söka statsbidrag för åtgärder som minskar utsläppen och stärker trafiksäkerheten. Tillgänglighet, säkerhet och trygghet innefattar en god vinterväghållning och snöröjning med alla trafikanter i åtanke, inklusive gång och cykeltrafikanter. Climateffekter såsom t ex ökad nederbörd och halka ska vara grundförutsättningar vid planering och underhåll av trottoarer, gång- och cykelvägar.

Miljö är t ex att använda ”rätt” vägbeläggning och att stärka parker och grönområden. Bostadsnära grönområden är viktiga för hälsan och välbefinnandet. Parker och grönområden ska stärkas både utifrån upplevelsevärdena men också för att stärka biologisk mångfald. År 1992 slöt världens regeringar överenskommelse, ”Konventionen om biologisk mångfald”. Den bindande konventionen syftar till att bevara livets variations-rikedom och att motverka förlusten av ekosystem, arter och gener. Biologisk mångfald kan ses som en garant mot att försvagade ekosystem. Forskare menar att alla arter har sin specifika roll i ekosystemet och om man tar bort en del av kedjan så blir hela systemet svagare och fungerar sämre. Med hög biologisk mångfald, dvs med flera arter som utför samma ekosystemtjänst minskar sårbarheten i ekosystemen.

Verksamhetsområde 3. Miljö, trafik och övrigt

Mål

1. År 2015 åtgärder genomförda enligt Miljöpartiets förslag till klimatstrategi.
2. År 2015 kollektivtrafikens andel har ökat på bekostnad av bilen.
3. Förstärkning av naturskolan för att i högre grad informera och utbilda kommuninvånarna.
4. Uddby gård ska bedriva ekologiskt jordbruk.
5. Tyresö kommun ska bli en GMO-frizon.
6. Tyresö kommun ska bli en Fairtradecity.
7. 40% ekologisk mat 2013 och 50% 2014.

Ansvar för miljön och klimatet

Tyresö kommun ska vara ett föredöme i miljö- och klimatarbetet. Vi ska driva energieffektiviseringen och säkerställa att det byggs energisnålt. Vi ska göra insatser för ett hållbart resande – göra kollektivtrafiken mer attraktiv, öka andelen som går och cyklar, stimulera bilpooler, samla in matavfall för rötning till fordonsgas och verka för en biogaspump i kommunen mm. Vi ska satsa på förnybar energi och mindre lokala produktionsanläggningar för sol- och vindenergi. Genom en utvecklad bilpool kan den upplåtas till kommuninvånarna när kommunens inte behöver den för sina transporter. Erfarenheter från andra kommuner visar att utöver miljövinster, så är det ekonomiskt fördelaktigt med en utvecklad bilpool.

Andra viktiga uppgifter är åtgärder för biologisk mångfald, gröna tak och fasader som förbättrar mikroklimatet, minskar bullerstörningarna och ökar upplevelsevärdena, samt ger växter, insekter, små och lite större djur nya urbana livsmiljöer. Med en förstärkt Naturskola kan alla barn guidas och se vad som är fint i naturen.

Vi ska föra diskussioner med arrendatorn för Uddby gård om att ställa om till ekologiskt jordbruk. Tyresö kommun ska bli en GMO-fri kommun/zon och ta officiell ställning emot hälso- och miljöriskabla genmodifierade produkter.

Tyresöborna behöver också de satsningar som Miljöpartiet i Stockholms läns landsting gör. Det gäller kollektivtrafikkort som gäller på land och vatten, lägre pris på 30-dagarskortet, återinförande av enkelbiljetten, samt ökade satsningar på kollektivtrafiken. Kraftfulla åtgärder behövs för att styra över trafik till miljöanpassade transportslag. Att öka kollektivtrafikresandet främst i de yttre delarna av länet är en av de viktigare miljö- och klimatinsatserna. Kollektivtrafiken måste byggas ut och bli bättre och mer tilltalande, så att de som idag kör bil förändrar sitt beteende och byter färd sätt. Det behövs också en framsynt politik som säger nej till att bygga Förbifart Stockholm, Södertörnsleden och Norviks hamn i Nynäshamn.

En långsiktig hållbar ekonomi och omsorg om samhällsekonomin betyder att det är dags att börja prioritera och prioritera bort. Då är det inte möjligt att både klara en bra kollektivtrafik och bygga stora motorvägsprojekt. För att minska resandet krävs det också teknisksprång och organisatoriska förändringar som möjliggör mer distansarbete och ökat hemarbete.

Maten är både nödvändigt och en stor glädjekälla. Vi måste bort från kortsiktigt tänkande, halvfabrikat och fokus på billiga produkter – ofta innehållandes många tillsatser och kemikalier. Det är faktorer som kvalitet, smak, hälsa, miljö, klimat och etik (djur och människor) som ska vara ledande. Vi arbetar för mer närproducerad, lokalt tillagad mat ifrån grunden, större andel ekologiska och rättvisemärkta produkter, hänsyn till djurrätt, mer klimatsmart mat med mindre kött.

Verksamhetsområde 4. Vatten och avlopp

Mål

1. Dricksvattnet i Tyresö ska hålla god kvalitet. Tyresö kommun ska aktivt arbeta med att säkerställa dricksvattentillgången.
2. Utsläppen från enskilda avlopp ska minska.
3. Dagvattnets negativa påverkan på sjösystemet och Östersjön ska minska.
4. Tyresö kommun ska stödja alternativa miljöanpassade VA-lösningar i områden där det kan förbättra kvaliteten och uppnå mindre miljö- och klimatbelastning.

Säkra vattenkvalitet och klimatanpassa VA-systemet

Allt liv på jorden är avhängigt vatten. Vi kan välja bort andra livsmedel, men klarar oss inte utan vatten. Dricksvattnets kvalitet är avgörande för hälsan. Det kommunala dricksvattnet håller god kvalitet, men det är ofta lite sämre med vattenkvaliteten från enskilda brunnar. Tillgången till vatten är otillfredsställande på sina håll i Östra Tyresö. I Tyresö finns många brunnar och avlopp som den enskilda fastighetsägaren ansvarar för. Men för att säkerställa att vattnet håller god kvalitet och att det inte läcker ut föroreningar i vattendrag, sjöar och hav, ska Tyresö kommun främja utvecklingen av hållbara vatten- och avloppslösningar. Det är nödvändigt med bra avloppslösningar om utsläppen ska minskas och om vi ska kunna rädda Östersjön. Rent vatten är vår viktigaste naturtillgång och vi måste vara rädda om det vatten vi har och som våra barn och deras barn ska dricka i framtiden.

För att möta klimatförändringarna krävs förutom minskade utsläpp också anpassning till ett förändrat klimat. Det gäller inte minst VA-systemet som måste byggas och underhållas utifrån risker som extremnederbörd och stigande vattennivåer. Ett anpassat VA-system tar hand om stora plötsliga vattenflöden som också kan innehålla stora mängder föroreningar genom ökade flöden av spillvatten.

Verksamhetsområde 5. Renhållning

Mål

1. År 2015 uppgår andelen matavfallsinsamlade hushåll till 75% och i 100% av kommunalt finansierade verksamheter.
2. Bättre efterlevnad av avfallstrappan.
3. Renare och trevligare utemiljön.
4. Kretsloppscentralen har med undantag för större helger öppet varje dag i veckan.

Mindre resursslöseri, rent och snyggt

Tyresö kommun ska arbeta och stödja kommuninvånarna utifrån EU:s avfallshierarki, den så kallade avfallstrappan. Avfallstrappan innebär åtgärder med prioriteringsordning 1. Minska mängden och farligheten, och sedan 2. Återanvända 3. Materialåtervinna 4. Energiutvinna och 5. Deponera.

Avfallsmängden måste minska eftersom jorden och våra ekosystem inte tål vårt fortsatta resursuttag och omvandlingen av dessa, dvs när resurserna blir till varor och produkter. Avfallet ska i största möjliga mån tas tillvaras eftersom det mesta av avfallet är en resurs, och kan återanvändas och återvinnas, eller utvinnas energi ifrån. Detta gäller dock inte för avfallet som deponeras.

Tyresös utemiljö ska vara snygg och trevlig med papperskorgar inom behändigt avstånd.

Verksamhetsområde 6. Bygglovsverksamhet

Mål

1. Bygglov handläggs i genomsnitt inom sex veckor.
2. Verksamheten ska under perioden uppnå full avgiftsfinansiering i den del som kan avgiftsfinansieras.

Tillgängligt, säkert och avgiftsfinansierat

Tyresö kommuns bygglovsverksamhet har länge tid varit hårt belastat. Samtidigt som tempot nu drivs upp är det viktigt att följa lagstiftning och säkerställa att hanteringen sker på ett tillfredställande sätt. Bygglov ska ställa krav och stödja kommuninvånarna och i största möjliga mån anpassa byggnaderna utifrån naturmiljöns förutsättningar. Bygglovsverksamheten ska till största del vara självfinansierad.

Verksamhetsområde 7. Förskola och pedagogisk verksamhet

Mål

1. Öka andelen förskollärare och fritidspedagoger, genom kompetensutveckling och fokus på att behålla personal.
2. Barnomsorgsplats garanteras inom tre månader att jämföras med Skollagens krav på platsgaranti inom fyra månader.
3. Ökan andelen män med pedagogisk utbildning.
4. Minska barngrupperna i förskolor.
5. Erbjuder fler pedagogiker i kommunens förskolor.
6. Likvärdig uppföljning och kontroll av privata och kommunala förskolor.
7. Fler förskolor i kommunal regi ska ha en köksträdgård.
8. Öka kvaliteten på gröna ytor i närområdet.
9. Minska köttkonsumtionen till förmån för fler vegetariska rätter och livsmedel.

Satsa tidigt på barnen

Barnen är vår framtid. Att satsa på barn och unga är den viktigaste investeringen ett samhälle kan göra. Förskolan lägger grunden för ett livslångt lärande. En förskola av god kvalitet kan vara avgörande för barns fortsatta utveckling av språk och lärande. Mer personal behövs för att skapa lugna och trygga miljöer och om barnen ska bli sedda så krävs färre barn i grupperna samt fler förskolelärare och fritidspedagoger. Det är viktigt att barnen får olika förebilder. Med en jämnare könsfördelning hos personalen skapas bättre förutsättningar för att utforma en verksamhet som motverkar traditionella könsroller, vilket läroplanen föreskriver. Därför ska fler män rekryteras till förskolan.

Hälsopedagogik är ett verktyg för ökad jämställdhet. Forskning visar att lek i skogen kan bidra till ökad jämställdhet. Den tillrättalagda miljön på förskolor, kan förstärka könsroller och maktstrukturer hos barn (klätterställningar, gungor, sandlådor och cyklar mm). Forskning visar att små flickor och pojkar ofta ges helt olika erbjudanden i lek och bemöts med olika förväntningar och krav. Men pedagoger kan genom leken utmana och uppmuntra mod, empati och hjälpsamhet utifrån varje barns behov.

För att förskolans kvalitet ska stärkas krävs att pedagogerna har förutsättningar att utveckla verksamheten – tid för planering och utvärdering. Genom kontinuerlig kompetensutveckling ska pedagogerna få del av aktuell forskning och inhämta den kunskap för att driva på den pedagogiska utvecklingen.

Barnomsorg på obekvämt arbetstid är viktigt för att underlätta för människor att kombinera familjeliv och arbete. Inte minst kan det vara betydelsefullt för ensamstående föräldrar som ofta befinner sig i en ekonomiskt utsatt situation. Om man på allvar ska kunna hävda att arbetslinjen gäller, krävs också barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Vårdnadsbidraget ska avskaffas och resurserna istället användas för att stärka förskolan. Vårdnadsbidraget riskerar att leda till att en del av de barn som kanske allra mest behöver förskolan inte får ta del av den. Exempelvis riskerar barn med andra modersmål få vänta med att lära sig svenska, vilket kan försvåra för dem i skolan.

Verksamhetsområde 8. Grundskola

Mål

1. Öka andelen behöriga lärare och fritidspedagoger genom nyrekrytering, kompetensutveckling och fokus på att behålla utbildade lärare.
2. Varje elev i de tidiga årskurserna erbjuds individuellt stöd för att uppnå bra läs-, skriv- och räknekunskaper genom ökad lärartid.
3. Alla elever erbjuds kompensatoriska insatser, som exempelvis läsläsningshjälp och sommarskola, för att öka möjligheterna till att nå mål.
4. Stärkt skolhälsovård, elevernas tillgång till olika kompetenser ska säkerställas.
5. Erbjuder fler pedagogiker i kommunens skolor.
6. Öka stödet till barn med särskilda behov, stödet ska grundas på behov och inte på diagnos.
7. Minska grupperna på fritidshemmen.
8. Likvärdig uppföljning och kontroll av privata och kommunala skolor.
9. Öka kvaliteten på gröna ytor i närområdet.
10. Minskad köttkonsumtionen till förmån för fler attraktiva vegetariska rätter och mer vegetariska livsmedel. Maten ska vara en del av pedagogiken.

Ge alla barn en chans

Miljöpartiets skola präglas av kunskap och kreativitet, där lust att lära går hand i hand. Vår skola bygger på vetenskapliga fakta om inlärning. Skolan ska gå mot ett större lokalt inflytande för att öka engagemang och delaktighet. Elever och vuxna i skolan ska känna att de har makt över sin vardag och att de känner stolthet över sin skola. Skolan har många stora utmaningar framför sig med ny läroplan, nytt betygssystem, lärarlegitimation med mera. Samtidigt måste undervisningens kvalitet upprätthållas och stärkas. Kompetensutveckling är en investering för framtiden och nödvändigt för en positiv skolutveckling.

Den politiska nivån ska ha höga krav på skolan, men måste också ge verksamheten rimliga förutsättningar. Vi tillför nödvändiga resurser för fler behöriga lärare, fler fritidspedagoger, kompetensutveckling, behörighetsgivande fortbildning, pedagogisk utveckling, och till på barn med behov av särskilt stöd. Med Miljöpartiet i regeringsställning skulle Tyresös skolor tillföras ytterligare ett antal miljoner kronor årligen.

Vi ser allvarigt på de stora variationerna i kunskapsresultat mellan rektorsområden och mellan pojkar och flickor. Vi har till uppgift att ge alla barn likartade förutsättningar till en bra start i livet. Vissa barn behöver lite mer hjälp och stöd i skolan.

Föräldrar ska inte behöva strida för att barnen ska få de resurser de har rätt till. Det rådande systemet lämnar många barn med mycket stora behov utanför. Barn med annat modersmål än svenska ska ges fullt stöd i sin språkutveckling, de kan också behöva undervisning på sitt modersmål i andra ämnen.

Hälsa och förmåga att ta till sig kunskap går hand i hand. Pedagogik handlar om meningsskapande, att vid kunskapsinläringen se till hela människan och samspelet med omvärlden. Hälsopedagogisk forskning visar att utevistelser, skolträdgårdar och gröna skolgårdar är positivt för lärandet, och att elever bättre tillgodogör sig språk och matematik.

Mat ska ses som en del av den pedagogiska verksamheten, vid tillagning och vid övrig köksverksamhet. Med god och varierad mat och fler ekologiska råvaror kommer fler barn att vilja äta maten. Matsvinnet minskar och vi får fler glada barn. Eleverna ska erbjudas attraktiva vegetariska maträtter alla dagar. Inriktningen är att köttet ska minska till förmån för större andel vegetariska livsmedel. Maten ska vara mer säsonganpassad och i största mån närodlad. Matavfall och rester ska samlas in och rötas till biogas. Genom att välja rättvisemärkta produkter bidrar vi också till att arbetare får rimliga löner och till hållbar utveckling i de länder där dessa livsmedel produceras.

Den allt större psykiska ohälsan bland barn och unga är en varningsklocka. Att fritidshemmen mer eller mindre fungerar som förvaringsstationer är helt oacceptabelt. Barnen får otillräckligt pedagogiskt stöd och resursbristen skapar onödigt stressig arbetsmiljö för personalen. För att komma tillrätta med bristerna och utveckla verksamheten ska grupperna minska och fler fritidspedagoger anställas. Fritidshemmen ska särredovisas ekonomiskt och i kvalitativa ordalag. Detta för att förbättra kvaliteten och kunna följa utvecklingen av den pedagogiska verksamheten. Indikatorer för antal barn/personal, pedagogiskt utbildad personal, storlek på barngrupper, utrymmen (kvadratmeter/barn) mm ska tas fram.

Verksamhetsområde 9. Fritidsgårdar

Mål

1. Inrätta fritidsgårdar i de kommundelar där det saknas.
2. Fritidsklubbar ska ha låga avgifter som täcker matkostnad och en symbolisk avgift som inte utestänger något barn pga familjens ekonomi.
3. Fritidsgårdsverksamheten ska erbjuda mer gruppverksamhet med målet att skapa och stödja självorganisering.

Fritidsgårdar i alla kommundelar

Tyresö kommun ska erbjuda attraktiva aktiviteter och stimulans i olika former. Många ungdomar engageras i föreningsverksamhet, idrottsrörelse och idéburna intresseorganisationer, men inte alla. Fritidsgårdar fyller anda syften och ska finnas i alla kommundelar. Ungdomarna ska inte behöva resa till andra kommundelar eller andra kommuner för att bara umgås med vänner eller delta i verksamheten.

Vi är övertygade om att fritidsgårdar som bedriver meningsfull sysselsättning motverkar destruktiva aktiviteter såsom skadegörelse, alkohol- och drog-användning, hot, våld, kriminalitet etc. Stor alkoholkonsumtion och växande psykisk ohälsa bland Tyresös barn och unga, tydliggör samhällets brister och behovet av åtgärder.

Den ökade barnfattigdomen ställer också krav på att kommunen agerar och bedriver verksamhet för alla ungdomar. Fritidsgårdar och de nu existerande fritidsklubbarna ska erbjuda verksamhet utan avgifter som har en utestängande effekt.

Verksamhetsområde 10. Gymnasium

Mål

1. Fler elever ska fullfölja utbildningen och fler ska behörighet till högskola och universitet.
2. Fler kvalificerade utbildningar ska öka möjligheten till arbete.
3. Göra Tyresö gymnasiet mer attraktivt för att få fler sökande.
4. Beslut om Tyresö gymnasiums framtid är klart 2013, där man utrett förutsättningar för en hållbarhetsprofil.
5. Insatser för att öka jämställd rekrytering till program med sned sammansättning genomförs.
6. Ge gymnasiesärskoleeleverna bästa möjlighet till egen försörjning.
7. Mer jämställd fördelning av resurser mellan pojk- och flickdominerade gymnasieprogram.
8. Ett formaliserat samarbete med Socialnämnden för att förbättra möjligheten till arbete, förebygga droganvändning och minska försörjningsstödet.
9. Minskad köttkonsumtionen till förmån för fler attraktiva vegetariska rätter och mer vegetariska livsmedel.

Ett gymnasium för framtiden

Hela utbildningssystemet har en nyckelroll i arbetet med att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle. Gymnasieskolan står inför omfattande förändringar som ställer krav på organisationen. Det gångna året har inneburit stora förändringar i och med implementeringen av "Gymnasieskola 2011" och stora påfrestningar för personalen. Under 2013 kommer arbetsbelastningen vara fortsatt mycket hög.

Den nya gymnasiereformen innebär också nedskärningar och kommer att slå hårt mot Tyresös gymnasium de kommande åren. Regeringen tänker spara in nära tre miljarder till år 2014 och därefter nära 2 miljarder årligen på gymnasieskolan i Sverige. Det är neddragningar med drygt 3 600 lärartjänster, vilket innebär 9,6 procent av antalet tjänstgörande lärare i gymnasieskolan enligt Skolverkets statistik för 2010/11. För Tyresös del handlar det om en besparing på totalt 17 lärare till år 2015.

Regeringens besparingar är mycket olyckliga. Det är ytterst angeläget att ge alla elever möjlighet att nå kunskapsmålen, få fullständiga betyg och få en gymnasieexamen med möjlighet att söka högskola eller universitet. Vår uppgift är att ska skapa förutsättningar och ge elever valmöjligheter till fortsatt utbildning och/eller arbete.

Vi har länge velat göra Tyresö gymnasium till en profilskola för hållbar utveckling, något som ska genomsyra hela gymnasiet – från utbildning till byggnad. Exempelvis ska byggprogrammet ge kunskaper om byggtekniker som minskar hälso-, miljö- och klimat-belastningen. Fordonsprogrammet ska ge kunskap och medvetenhet kring fordons och biltransporters hälso- och miljöbelastning. Ekonomiskt inriktade program ska erbjuda kurser i social ekonomi, miljöekonomi, ekologisk ekonomi och företags sociala ansvar (CSR). Ungt företagande får gärna ta fram affärsidéer med hållbar utveckling som utgångspunkt. Samarbetet mellan hälso- och miljöinriktade företag och socialt ansvarstagande företag ska öka. Stödet till elever som vill starta egna företag ska stärkas. Gröna tak, solceller och/eller solfångare ska placeras på gymnasiebyggnaden.

När Tyresö nu tar krafttag i syfte att göra Tyresö gymnasium mer konkurrenskraftigt och attraktivt, är hållbarhetsprofilen en riktigt stor potential. Nu kan vi involvera fler aktörer och bygga en modern och hållbar skola. Politiskt beslut om gymnasiets framtid ska vara fattat 2013 och inte 2014 som den borgerliga majoriteten har föreslagit.

Tyresö gymnasium ska jobba med åtgärder för få till en mer jämställd rekrytering till programmen. Fördelningen av resurser ska vara jämställd, pojk- och flickdominerade gymnasieprogram ska ges likartade ekonomiska förutsättningar.

Med god och varierad mat och fler ekologiska råvaror kommer fler elever att äta maten och matsvinnet minskar (ca 40 procent av gymnasieeleverna ratar maten). Eleverna ska erbjudas attraktiva vegetariska maträtter alla dagar. Köttet ska minska till förmån för större andel vegetariska livsmedel. Maten ska vara mer säsongsanpassad och i största mån närodlat. Matavfall och rester ska samlas in och rötas till biogas. Genom att välja rättvisemärkta produkter bidrar vi också till att arbetare får rimliga löner och till hållbar utveckling i de länder där dessa livsmedel produceras.

Skolan ska gå mot ett större lokalt inflytande för att öka engagemang och delaktighet. Elever och vuxna i skolan ska känna att de har makt över sin vardag och att de känner stolthet över sin skola.

Verksamhetsområde 11. Vuxenutbildning

Mål

1. Möjligheten till livslångt lärande och att skola om sig i senare skeden i livet ska tillgodoses, så att fler kan komma tillbaka till arbetsmarknaden.
2. Samtliga studerande ska nå gymnasiekompetens i vuxenutbildningen.
3. Satsa mer på samverkan lokalt med de som är viktiga för en utveckling av vuxenutbildningen i Tyresö.

Livslångt lärande och nya livschanser

Vuxenutbildning är ett nödvändigt komplement till det övriga utbildningsväsendet. Den tekniska utvecklingen och globalisering samt stora pensionsavgångar de kommande åren kräver kontinuerlig kompetensförsörjning ett långsiktigt engagemang i vuxenutbildningen. Eftersom många gymnasieelever (30%) inte fullföljer alla kurser får de inte heller slutbetyg och även för dessa kan C3L underlätta möjligheten att få slutbetyg.

Ett antal igångsatta organisatoriska förändringar kan komma att påverka vuxenutbildningen negativt. Ambitionerna är goda men med hög arbetslöshet riskerar kommande förändringar att försvåra möjligheterna att fullfölja uppdraget att ge vuxna en kompletterande eller ny yrkesutbildning för att öka deras möjligheter till arbete eller studier och en egen försörjning. Vi satsningar därför på att få fram fler praktik, pry- och lärlingsplatser i Tyresö.

Fortsatt samverkan med arbetsförmedlingen, försäkringskassan, lokala näringslivet och kommunala förvaltningar och bolag krävs för en effektiv resursanvändning.

Verksamhetsområde 12. Arbetscentrum

Mål

1. Kommuninvånarnas självförsörjnings- och frihetsgrad har ökat.
2. Alla ungdomar 16-24 år som står till arbetsmarknadens förfogande och som har hänvisats till Arbetscentrum är i arbete, utbildning eller aktiv arbetsmarknadsåtgärd inom 30 dagar år 2013. (ej 2015 som majoritetens)
3. Kontinuerligt erbjuda praktikplatser och uppmuntra företag att ta emot praktikanter.
4. Stödja och uppmuntra socialt företagande, så många som möjligt.
5. Ett formaliserat samarbete med Socialnämnden för att förbättra möjligheten till arbete, förebygga droganvändning och minska försörjningsstödet.

Fler jobb och större frihet

Arbetscentrum kompletterar andra samhällseliga insatser för att stödja arbetssökande ungdomar, utförsäkrade, funktionsnedsatta, arbetslösa och invandrare som har svårt att komma in i arbete eller studier. Ung i Tyresö och Kom An är några av de projekt som pågår. Kunskapen om socialt entreprenörskap måste öka i kommunen. En ökad satsning och stöd till socialt företagande kan komplettera pågående projekt. Initierande av sociala företag kan avknoppas när de verksamma i företaget är mogna att ta över hela ansvaret.

Krafttag ska göras för att motverka arbetslösheten inom kommunen. Tyresö kommun ska anställa alla som uppstår försörjningsstöd pga arbetslöshet. Anställningarna ska vara på heltid och tidsbegränsade till ett år, samt till kollektivavtalsenliga löner. Personerna får in en fot på arbetsmarknaden och värdefull erfarenhet, vilket gör det enklare att gå vidare till den reguljära arbetsmarknaden efteråt. Stora kostnadsbesparingar görs på försörjningsstödet och den enskilde vinner frihet och blir självförsörjande.

Unga måste få känna sig och erbjudas att bli delaktiga i samhället. ”Ung i Tyresö” där ungdomar mellan 18 och 24 år får hjälp med arbete, praktik eller studier inom 30 dagar är bra. Vår ambition är att skapa fler ungdomsjobb inom kommunens verksamheter och inom kommunens bolag, Tyresö bostäder. Vi ska även samverka med det lokala näringslivet, småföretagare verksamma inom kommunen, så att de kan erbjuda ungdomar sommarjobb och/eller betald arbetspraktik några veckor under sommaren.

Att få möjlighet att pröva på arbetslivet och tjäna egna pengar är viktigt av flera skäl. Inte minst stärker det unga människors självkänsla och förbereder dem på det framtida arbetslivet. Det är därför av stor vikt att kommunen erbjuder feriepraktik till gymnasieelever. Arbetscentrum bör genom samverkan med övriga förvaltningar skapa fler arbetstillfällen och praktikplatser.

Verksamhetsområde 13. Bibliotek, Kultur, Fritid

Mål

1. Jämtegrering som innebär jämt fördelade satsningar inom fritids- och kulturområdet till tjejer och killar.
2. Söndagsöppet på biblioteket i Tyresö centrum.
3. Minska köerna till kulturskolan under perioden.
4. Ta fram utredning om lämplig lokalisering och finansiering av ett kulturhus.

Ett utvecklat kultur- och föreningsliv

Ett rikt kultur- och föreningsliv bidrar till en attraktiv kommun. Kultur främjar folkhälsa, livskvalitet, samhälls- och näringslivsutveckling. Kultur är en stor källa till glädje, både vid egen utövning och i upplevelsen av andras kulturutövning. Det finns mycket forskning kring kulturens betydelse för människors utveckling och hälsa. Kulturen är också ett viktigt pedagogiskt verktyg och kan användas för att bearbeta ohälsa och sjukdom.

Det är angeläget att prioritera resurserna rätt och åstadkomma positiva förändringar. Kulturskolans utbud ska breddas, så att barn med olika kulturell bakgrund söker sig till verksamheten. En jämnare rekrytering av kulturskolans elever utifrån kommunens geografiska uppdelning är viktigt så att alla känner delaktighet. Satsningen på barn och ungas fritidsaktiviteter ska också motverka val utifrån gängse könsroller. Tyresös Kulturskola ska erbjuda alla barn möjlighet att utveckla sina kulturella förmågor, oavsett förälders inkomst.

Vi månar om det rörliga friluftslivet, en nästintill ”fri nyttighet”, tillgänglig för många och i sammanhanget till en mycket låg kostnad. Möjlighet till rörelse i vardagen är viktigt ur folkhälsoperspektiv. Förutsättningarna för spontan motion och idrott ska förbättras. Med en åldrande befolkning är det viktigt att tillgodose äldres önskemål och möjlighet till fysisk aktivitet. För de yngre är de föreningsorganiserade aktiviteterna en viktig del av motionen. Den tävlingsinriktning som idrotten har passerat inte alla. Det är därför angeläget att skapa ett föreningsliv där barn och unga också kan vara aktiva enbart på motionsbasis och för socialt umgänge.

Öppettiderna i våra verksamheter ska tillmötesgå behoven. Det gäller också viktiga samlings- och mötesplatser som biblioteken. Utökade öppettider är en jämförelsevis relativt liten satsning, då kostnader för lokaler och inventarier, inklusive böcker och tidskrifter, redan är betalda. Tyresös huvudbibliotek i Tyresö centrum ska hålla söndagsöppet ha tillgänglig personal under öppettiderna. Detta är än mer väsentligt då huvudbiblioteket också rymmer en konsthall.

Kultur i vardagen och offentlig konst ökar människors välbefinnande. Vid ny- och ombyggnationer är det av största vikt att arkitektoniska och estetiska värden tillvaratas och vidareutvecklas. Det handlar såväl om hela byggnader och områdets utformning till de små detaljerna i form av konstverk såsom till exempel statyer och andra installationer.

Verksamhetsområde 14. Individ- och familjeomsorg

Mål

1. Ökat stöd för att självförsörjnings- och frihetsgraden ska öka.
2. Minska antalet barn och ungdomar som far illa i hemmet, med mer tidiga insatser i samarbete med förskola, skola, barnavårdscentral mm.
3. En plan som kraftigt minskar antalet fattiga barn i Tyresö.
4. En framtagen policy för ”tak över huvud-garanti”.
5. Kraftigt minska alkohol- och droganvändningen bland Tyresös ungdomar genom kraftsamling i hela förvaltningen och i samarbete med ideella organisationer, såsom Brännpunkten, Smart Ungdom och X-CONS.
6. Ett handlingsprogram för våldsutsatta kvinnor och barn som brottsoffer.

Förebyggande insatser – social och ekonomisk hållbarhet

Vi har under många år tvingats ta del av en utveckling där allt fler ungdomar i Tyresö prövar alkohol och narkotika, där allt fler barn och ungdomar mår sämre och där allt fler barn som far illa anmäls till kommunen. Missbruks- och beroendeproblematiken ökar i Tyresö från en redan hög nivå. Utbetalningarna av försörjningsstödet stiger också kraftigt. Detta måste brytas! Det växande behovet av försörjningsstöd hänger också samman med regeringens regelförändringar i A-kassan och Försäkringskassan. Detta slår hårt mot kommunen och kommunens invånare och gör knappast saken bättre. Barnfattigdomen är också ett växande problem och ytterligare en effekt av borgerlig politik i Tyresö och på riks. Nu krävs krafttag för att vända denna negativa trend.

Samtidigt som de sociala problemen ökat i Tyresö har den borgerliga majoriteten sparat in ett antal socialsekreterartjänster. Istället för största beredskap och att försöka få tillbaka människor till ett välfungerande liv, gör man tvärtom. Det är varken socialt eller ekonomiskt hållbart. Vi återför därför medel till 4 socialsekreterartjänster 2013, med att syfte att höja ambitionsnivån de kommande åren.

Med mer förebyggande insatser kan fler ungdomar räddas ifrån att hamna snett – med långtgående konsekvenser förenat med stora samhällskostnader och personliga tragedier.

Att inte satsa på barn i ett tidigt skede kan på sikt ge oanade kostnader för samhället – en enda individ kan ge upphov till mångmiljonbelopp. Nationalekonomer räknar med att en människas utanförskap kan kosta 10-15 miljoner kr. Stora årliga ekonomiska överskott för Tyresö kommun är lite värt när samtidigt många barn och ungdomar inte får det de har rätt till, det kan i längden bli mycket dyrt.

En mycket viktig funktion som nyttjas av många Tyresöbor är familjerådgivningen. Det kan vara av orsaker som man har svårt att prata med och förstå varandra, att relationer påverkas av missbruk eller familjevåld, risk om separation, när man är oense om barnen etc. 2011 sökte sig färre till familjerådgivningen, vilket kan beror på avgiftshöjningen. Vi återställer den avgiftshöjning inför inte ytterligare höjning som den borgerliga majoriteten har för avsikt nästa år.

Att stå utan tak över huvudet kan drabba alla, även personer utan drogproblematik och/eller psykisk ohälsa. Det kan bero på familjekonflikter, där ett tillfälligt boende behövs några dagar för att ordna upp tillvaron. ”Tak över huvud-garanti” kan förebygga och bidra till minskat våld i relationer. Inte alltför sällan leder konflikter till misshandel då en part stängs ute från bostaden. Oftast är det män som i desperation utövar våld för att ta sig tillbaka till ”sitt” boende, då andra alternativ saknas.

Verksamhetsområde 15. Äldreomsorg

Mål

1. Valfrihet för äldre som vill bo kvar hemma och för äldre som vill flytta till äldre/trygghets/serviceboenden och parboenden.
2. En framtagen plan som tillgodoser behovet i ett långsiktigt perspektiv som arbetats fram tillsammans med PRO och SPF.
3. Valfrihet gällande boenden med husdjur, inriktning på kultur, språk och sexuell läggning.
4. Alla ska kunna komma ut varje dag.
5. Fler hälsofrämjande mötesplatser för samvaro – för utövande och upplevelse av kultur och fysisk aktivitet.
6. Platser i särskilt boende ska tillföras som motsvarar behovet.

Värdig äldreomsorg

God hälsa, social samvaro och stimulerande aktiviteter är viktigt för att uppleva mening och sammanhang. Vi vill skapa fler hälsofrämjande mötesplatser för samvaro – för utövande och upplevelse av kultur och fysisk aktivitet. Vår ambition med omsorgen av äldre, är att ge ökad livskvalitet, kontinuitet och trygghet. Vi skapar förutsättningar och stödjer därför folkomröstningsinitiativet mot avgiftshöjningar inom hemtjänsten och omsorgen om funktionsnedsatta som den borgerliga majoritetens genomfört. Tekniska hjälpmedel som trygghetslarm är viktiga, men det är behoven som ska styra.

Vi gör en generell satsning och anställer fler. Alla ska kunna komma ut varje dag och önskemål ska i möjligaste mån tillgodoses. Viktigt är att stödja och avlasta engagerade anhöriga och tillvarata frivilligengemanget.

Par ska ha rätt att bo tillsammans och vi vill också utveckla specialiserade boenden med husdjur, inriktning på kultur, språk och sexuell läggning. Att umgås med djur inom äldreomsorgen är hälsofrämjande och beprövat. Samma koncept kan användas i arbetet med ensamkommande barn och flyktingar, där språk- och kulturbarriärer lättare kan överbryggas.

Trots fortsatt utbyggnad av äldreomsorgen är sannolikt dessa satsningar inte tillräckliga eftersom antalet äldre kommer att öka de kommande åren. Vi föreslår därför att tillsätta en parlamentarisk arbetsgrupp under 2013 som tillsammans med PRO och SPF utreder behoven av omsorg och särskilt boende de kommande 10 åren.

Att få åldras med värdighet är än mer viktigt när kommunens omsorgsboenden blivit allt mer vårdtyngda och de boende mer kan liknas vid patienter. Otaliga är berättelserna om missförhållanden på äldreboenden och detta kan inte accepteras.

Genom allt fler privata aktörer inom omsorgen är det av största vikt att säkerställa kvaliteten. Offentlighetsprincip och meddelarfrihet är viktiga verktyg för uppföljning, dvs personal ska kunna slå larm om verksamheten inte fungerar som den ska. Särskilt viktigt är hälsofrämjande verksamhet, personalinflytande och kompetensutveckling, oavsett kommunal eller privat regi.

Verksamhetsområde 16. Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Mål

1. Större valfrihet för de som vill bo hemma eller i gruppboenden.
2. Alla ska kunna komma ut varje dag.
3. Fler hälsofrämjande mötesplatser för samvaro – för utövande och upplevelse av kultur och fysisk aktivitet.
4. Alla som behöver klientombud ska erhålla det kostnadsfritt.

God omsorg – alla människors lika värde

God hälsa, social samvaro och stimulerande aktiviteter är viktigt för att kunna uppleva mening och sammanhang. Vår främsta ambition med omsorgen av de funktionsnedsatta, är att ge ökad livskvalitet, kontinuitet och trygghet. Vår budget skapar förutsättningar för bättre service, ökad hälsa och välbefinnande. Vi stödjer folkomröstningsinitiativet mot den borgerliga majoritetens taxehöjningar inom omsorgen för de funktionsnedsatta.

Behov och önskemål ska i möjligaste mån tillgodoses. Viktigt är att stödja och avlasta engagerade anhöriga och uppmuntra och tillvarata frivilligengagemanget. Alla ska kunna komma ut varje dag och par har rätt att bo tillsammans. Det är viktigt att få till fler hälsofrämjande mötesplatser för samvaro – för utövande och upplevelse av kultur och fysisk aktivitet.

Genom allt fler privata aktörer inom omsorgen är det av största vikt att säkerställa kvaliteten. Offentlighetsprincip och meddelarfrihet är viktiga verktyg för uppföljning, dvs att personal ska kunna slå larm om verksamheten inte fungerar som den ska.

Verksamhetsområde 17. Gemensam verksamhet

Mål

Följande mål är tillägg till de kommungemensamma målen:

1. Stödja ideella krafter och föreningar, så att de i ökad utsträckning är ett komplement till socialtjänsten, särskilt för ungdomar.
2. Stödja och uppmuntra socialt företagande.
3. Attraktiv arbetsgivare: för att tydliggöra var och ens möjlighet till utveckling i sitt arbete utarbetas tydliga lönesystem med individuell lönesättning och som motverkar diskriminering och godtycklighet.

Värdegrund

Värderingar, attityder, erfarenheter och kunskaper påverkar vårt bemötande av våra medmänniskor. Tyresö kommuns värdegrund ska omfatta all verksamhet så att, jämställdhets-, barn-, äldre- och funktionshinderperspektiv synlig- och tydliggörs. Det är viktigt att de olika perspektiven beaktas, eftersom genus och normer kan påverka bemötandet. Personal ska utbildas i hbt-frågor, med syftet att komma bort från värderingar som utgår från heterosexuella normer. En viktig grund är invånarnas hälsa och livskvalitet. Kontinuerlig fortbildning krävs för att alla ska bli sedda och känna sig förstådda. Arbetet ska bedrivas i enlighet med FN:s Barnkonvention och Tyresös tillgänglighetsprogram. Ingen diskriminering ska få förekomma. Kognitiva och psykiska funktionsnedsättningar ska uppmärksammas i tillgänglighetsarbetet.

Personalpolitik

Tyresö kommun ska vara en garant för personalens hälsa med en hälsofrämjande arbetsmiljö. Utvecklade friskvård på arbetstid, friskvårdsbidrag och satsningar på individuellt utformad rehabilitering ska finnas, liksom fortbildning och kompetensutveckling. En god arbetsmiljö minimerar sjukfrånvaron.

Ledning tillsammans med fackliga organisationer och personal ska ta fram förslag för att personalen ska få större inflytande över sitt arbete och sätten att nå målen. Arbetstidsmodeller anpassade till personalens önskemål, arbetsbyten och mentorskap är verktyg som kan användas. Arbetstidsförkortning för personal med fysiskt och psykiskt tunga arbeten ska prioriteras. Arbetstidsönskemål ska i största möjliga mån uppfyllas.

Jämlikhet och jämställdhet

Alla beslut ska fattas utifrån jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv. Förhållningssättet ska gälla inom kommunens alla verksamhetsområden och vid bemötandet av invånarna. Arbetet ska bedrivas systematiskt och integreras i styr- och uppföljningsprocesser. Fördelningen av skattemedel ska fördelas jämt mellan könen. Våld mot kvinnor och barn ska motverkas – i hemmet, på arbetsplatsen och på offentlig plats.

Jämställda löner och frånvaro av osakliga löneskillnader ska säkerställas genom årliga lönekartläggningar. Osakliga löneskillnader ska ej förekomma. Kontinuerligt arbete med lönekartläggningar, uppföljningar och utvärderingar av dessa är nödvändigt. Rapportering av lönejämförelser ska ske i faktiskt kronotal, ej i procent.

Verksamhetsområde 18. Samverkan, kommunalförbund mm

Gäller all samverkan och medlemskap i intresseorganisationer, kommunalförbund och gemensam nämnd eller annat formaliserat arbete. Gäller även revision.

Mål

Utöver Tyresö kommuns mål sätts mål inom respektive organisation.

1. Utveckla systematisk samverkan mellan Tyresö kommun och relevanta aktörer inom folkhälsoarbetet, hälso- och sjukvården, omsorgen, äldreården, psykiatrin och beroendevården.
2. Ta fram modeller för systematisk samverkan mellan Tyresö kommun och relevanta aktörer inom näringslivet för att bidra till fler arbetstillfällen, lärlings- och praktikplatser, så att de som står långt ifrån arbetsmarknaden får in en fot i arbetslivet.
3. Ta fram modeller för systematisk samverkan mellan Tyresö kommun och relevanta aktörer inom näringslivet för att bidra till grön teknikutveckling och minskad miljö- och klimatbelastning.
4. Utveckla samarbetet ytterligare inom Södertörnskommunerna för att få ut ökade stordriftsfördelar vid t ex upphandling.

Ekonomiskt, bättre kompetens, mindre som faller mellan stolarna

Tyresö kommun ska systematiskt samverka med andra aktörer. Samverkan är särskilt viktig kring folkhälsoarbetet, hälso- och sjukvården, omsorgen, äldreården, psykiatrin och beroendevården. Ingen person ska riskera att hamna mellan stolarna genom oklar ansvarsfördelning eller bristande samverkan. Samverkan är också väsentligt när det gäller kollektivtrafiken, där kunskap och kännedom om lokala förhållandena finns inom kommunen, men där landstinget beslutar.

Samverkan är en nyckel till framgång och viktiga samverkanspartners är Stockholms läns landsting, sociala företag, (själv)hjälp- och brukarorganisationer, kvinnojourer, hälsoinriktade företag med flera. Vi vill ytterligare förbättra samarbetet med det lokala näringslivet och utveckla sociala företag inom kommunen. Det behövs insatser, där sociala kooperativ kan vara en del av lösningen, till exempel för unga utan fullgjord skolgång och för personer med utländsk bakgrund. Genom utökat samarbete med Södertörnskommunerna, effektiviseras upphandling och resurser frigörs vid Tyresö kommuns upphandlingsavdelning.

Verksamhetsområde 19. Politisk verksamhet

Mål

1. Plan för att höja valdeltagandet till minst 70% i alla kommundelar i valet 2014.
2. Öka kommuninvånarnas möjlighet till delaktighet och demokratiskt inflytande med samråd i andra frågor än planer, lokala folkomröstningar, ungdomsinflytande mm.
3. Införa öppna nämndmöten och allmänhetens frågestund.

Demokrati

Demokrati kan inte tas för självklart, utan måste ständigt återvinnas. Demokratins arbetsformer ska kontinuerligt utvecklas och utvärderas. Att arbeta för ökat politiskt intresse är väsentligt, då demokratin legitimeras genom människors tillit. Här krävs insatser. Inför valet 2014 ska Tyresö kommun arbeta för ett högre valdeltagande, med särskilda insatser riktade mot de valdistrikt med ett valdeltagande under 70%.

Demokrati är emellertid mer än att medborgarna får rösta vart fjärde år. Därför ska kommunpolitiken levandegöras och invånarna ska uppmuntras till politisk delaktighet. Småbarnsföräldrar, egna företagare och personer med funktionsnedsättning ska kunna delta och fler demokrativerktyg ska prövas.

Politikers arvoden ska vara rimliga, med nivåer som inte skiljer alltför mycket från vanliga lönenivåer i samhälle. Miljöpartiet vill inte ha ett nytt frälse med höga arvoden.

Kommunens bolag

Tyresö Bostäder AB

Tyresös bostäder ska bygga bostäder som möter upp bostadsbrist och i synnerhet ungas och äldres behov. Marken ska användas effektivt, men det är viktigt att inte överexploatera bostadsnära grönområden då de är betydande för människors hälsa och välbefinnande. Den fria uteleken är också viktig för barns utveckling.

Bostäderna ska hålla hög standard, vara miljö- och klimatanpassade. De boende ska i hög grad kunna påverka sin energianvändning, avfallshantering/återvinning och sin bostadsnära miljö. Lokal småskalig el- och energiproduktion kan utgöra komplement.

Tyresö bostäder ska tillsammans med Tyresö kommun säkerställa att barnfamiljer och kvinnor som utsatt för våld i bostaden inte vräks. Prioriterat är att tillgodose behovet av jourlägenheter för kvinnor och barn som utsatts för våld och som har tvingats att fly sitt eget boende

År 2013 ska Tyresö bostäder i samverkan med Tyresö kollektivhusförening ta fram ett förslag om lämplig mark för kollektivhus. Kollektivhus är ett bostadshus med vanliga lägenheter. Där finns också gemensamma lokaler där de boende kan laga mat och äta tillsammans, odla sin hobby och umgås.

Mål

- Minst 150 lägenheter är klara för inflyttning år 2015.
- Tyresö bostäder och Tyresös kollektivhusförening ska ta fram ett förslag om lämplig mark för kollektivhus år 2013.
- Tyresö bostäder ska ta fram förslag på studentbostäder.
- Befintliga fastigheter förses med gröna tak, där så är möjligt och med småskalig produktion av el och värme.
- Mer miljö- och klimatanpassat byggande, individuell mätning av vattenanvändning.

Kapitel 6 Investeringsprogram

Det är nödvändigt att hålla investeringsnivån nere, dels för att kunna klara driften av kärnverksamheterna och dels för att inte använda upp kommande generationers resurser.

Den borgerliga majoritetens förslag till investeringar planeras till 311,9 miljoner kr 2012, 117,7 Mkr 2013, 55,5 Mkr 2014, samt 68,8 Mkr 2015. Tyresö kommun kommer att öka upplåningen stort, få ökade kapitalkostnader och driftkostnader av föreslagna investeringar.

Vi anser att det är nödvändigt att återremittera förslaget med ambitionen att minska investeringsprogrammet med 55 Mkr 2013, 25 Mkr 2014, samt 30 mkr 2015. Den nuvarande låneramen på 650 mkr behålls oförändrad. Tyresö kommun måste prioritera hårdare och inte konsumera mer än vad vi har råd med.

Kapitel 7 Uppföljning, utvärdering och kommunikation

Se förvaltningens text i den borgerliga majoritetens förslag till budget.

Kapitel 8 Styrprocessens årshjul

Se förvaltningens text i den borgerliga majoritetens förslag till budget.

Kapitel 9 Kommungemensamma styrdokument

Se förvaltningens text i den borgerliga majoritetens förslag till budget.

Kapitel 10 Miljöpartiets budget jämfört med majoritetens

Varje människa har behov av att bli sedd och bli bekräftad. När föräldrar och samhälle misslyckas med uppgiften och ansvaret, ökar risken för in- och utagerande beteenden. Med satsningar på barn och unga minskar antagligen också skadegörelse och nedskräpning. Ökad personaltäthet inom barnomsorg, minskade barngrupper, fler lärare, mer resurser till fritidshemmen, utökat kulturutbud och fritidsgårdsverksamhet, innebär att barn och unga går en ljusare framtid till mötes. Förutsättningarna att tillgodogöra sig kunskaper och sociala färdigheter ökar. Insatser som gynnar hälsa och minskar riskerna för sjukdom, har på både kort och lång sikt väsentlig betydelse för kommunens ekonomi.

Vi minskar investeringarna, effektiviserar lokalanvändningen och administrationen. Vi prioriterar verksamheter för barn, unga och äldre, samt för dem som behöver samhällets stöd. Vi väljer en lägre investeringsram, då vi vet att dagens investeringar för lånade pengar ska betalas av skattebetalarna i Tyresö. Skulden belastar nästa generation och räntekostnaderna och tillkommande driftkostnader, betyder minskat utrymme för verksamheter vi värnar.

Den kommunalpolitiska verksamheten är viktig för att möjliggöra politiskt arbete och engagemang. Men besparingar inom kommunens verksamheter måste också gälla oss politiker. Vi har alla ett ansvar och vi i miljöpartiet vill ta vårt! Därför sänker vi arvoden till oss förtroendevalda och de politiska partierna.

Vi i opposition tvingas år efter år att förhålla oss till (enligt oss) oekonomiska beslut som får avsevärda negativa effekter i det långsiktiga perspektivet. Vi ser med oro på kortsiktighet och marknadsanpassade lösningar som mer gynnar vinstdrivande företag än Tyresös invånare. För att på ett seriöst sätt beräkna samhällsekonomiska effekter, är vi övertygade om att längre tidshorisonter måste användas vid budgeteringen. För att visa att vår politik gör skillnad görs en grov uppskattning och vi räknar hem några av våra förebyggande och hälsofrämjande satsningar. På sikt uppskattas mångdubblade positiva kostnadseffekter.

Vi konstaterar att för oss som inte sitter i majoritet blir budgeten endast en markering som kommuninvånarna kan ta del av och se hur vi prioriterar. Våra omprioriteringar är marginella sett till hela budgetomslutningen. En förutsättning för att vår politik ska få genomslag är att vi ingår i en majoritet som sätter hållbar utveckling främst, inte en majoritet som har valfrihet som mått. Med ovanstående ord och följande sidor med omprioriteringar överlämnar vi vårt budgetförslag till kommunfullmäktige.

Sammantagna satsningar/besparingar med jämförelser i siffror

Miljöpartiet i Tyresö gör andra specificerade satsningar på 25,9 miljoner kr, jämfört med den borgerliga majoriteten. Vi gör andra besparingar på 25,9 miljoner kr. Miljöpartiet förordar lägre investeringsram som innebär lägre avskrivningskostnad och lägre räntekostnad till 5 procent. Detta påverkar driftbudgeten positivt år 2013, 2014, och 2015. Syftet är att motverka ökad upplåning, då låneskulden i den borgerliga majoritetens kommunplan förväntas fortsätta att öka 2013, 2014 och 2015.

Utöver detta gör vi en särskild åtgärd, ”projekt arbetslinjen” till en satsning av 5 miljoner kronor. Detta finansieras genom fondering av en del av den återbetalning av AFA-medel som sker 2012.

Budget 2013 (i siffror)

Miljöpartiets förslag till förändringar jämfört med den borgerliga majoritetens förslag.

Besparingar

Avskaffa vårdnadsbidraget	-1,9
Sänkt partistöd och politikerarvoden	-2,0
Minskade lokalkostnader central förvaltning	-1,0
Lägre räntekostnader pga lägre investeringsvolym	-3,0
Självfinansierad parkeringsövervakning och alkoholtillsyn	-0,7
Minskat anslag till kommundirektörens förfogande	-1,0
Minskad moms-kompensation privata aktörer	-1,3
Minskad sponsring	-0,1
Minskat resande och admin. pga bilpool, ingen subv. av parkering	-0,5
Minskad belastning på socialförvaltningen	-0,6
Minskat behov av särskilt boende	-0,5
Mindre skadegörelse på kommunens egendom	-0,3
Bättre efterlevnad och mer samordnad upphandling	-3,0
Ny konkurrenspolicy/egen regionbud	-1,0
Lägre försörjningsstöd	-2,5
Besparingar centralförvaltning	-2,0
Höjda avgifter inom Miljö- och Samhällsbyggnadsförvaltningen	-3,9
Minskat matsvinn	-0,6
Totalsumma	-25,9

Satsningar

Kommunstyrelsen

Jämställdhetsarbete halvtidstjänst	0,4
Klimat- och miljöarbete	2,2
Demokratiutveckling halvtidstjänst	0,4
Ökad andel ekologisk mat	0,6
Delsumma	3,6

Barn- och utbildningsnämnden

Förskolan

Minskade barngrupper och fler förskolelärare och fritidspedagoger	3,0
Hälsofrämjande- och pedagogiska insatser	0,4

Grundskolan, inkl fritidshem

Fler behöriga lärare och fritidspedagoger	4,5
Insatser för barn i behov av särskilt stöd	0,5
Höjda lärarlöner	1,5
Hälsofrämjande och pedagogiska insatser	0,5
Stärkt skolhälsovård	1,0

Fritidsgårdar

Fritidsgårdar i alla kommundelar inkl ökad satsning	1,0
Sänkta avgifter till fritidsklubbarna	0,1

Delsumma **12,5**

Socialnämnden

Ökad personaltäthet, vikariepool inom omsorgen	1,0
Återställa taxorna innan höjningen våren 2011	1,5
Hälsofrämjande aktiviteter inom omsorgen	0,5
Återanställa socialsekreterare	2,0
Alkohol- och drogförebyggande verksamhet	0,2
Återställ taxan till familjerådgivning	0,1
Förebyggande insatser för barn och unga i riskzonen	0,4
Höjda socialsekreteralöner	0,5

Delsumma **6,2**

Kultur- och fritidsnämnden

Söndagsöppet på huvudbiblioteket	0,25
Förstärkning på kulturskolan	0,75
Sänkta avgifter på kulturskolan	0,4
Utökad tjänst på Naturskolan	0,3
Stöd till fysisk, social och psykosocial föreningsverksamhet	0,5

Delsumma **2,2**

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Fler sommarjobb och praktik under ordinarie verksamhetsår	1,0
Stärkt skolhälsovård	0,4
Arbetslinjen, finansieras med återbetalda AFA-medel	5,0

Delsumma **1,4**

Totalsumma satsningar **25,9**